Z HISTORIE SVATÉ ZEMĚ.

(Dokončení ze str. 7.)

anům a židům byla dána značná míra svobody náboženské, ale všem došlo k propuknutí fanatismu, při kterém zničeny byly životy i majetek.

Ve století Jedenáctém a Dvanáctém učiněno bylo několik pokusů o vymanění Svaté Země z moci mahomedánů, ale křižácké tyto války mnoho nedocílily. V Patnáctém století Palestina pak dostala se do moci Turků Ottomanských, v níž zůstala až do dnešního dne.

V roce 1850 povstalo hnutí za účelem osazení Palestiny židy a řada různých společností snažila se tu ustaviti židovské zemědělské kolonie. Během posledních čtyřiceti let množství židů do Palestiny se vystěhovalo a mnozí z nich docílili tu značného blahobytu. Stěhovali se sem hlavně židé z Ruska a Rumunska, ale zřízeno tu i několik kolonií německých židů.

Kdo bude pánem v Palestině po této válce je otázkou, na kterou je těžko dáti odpověď. Dojde-li k rozdělení říše turecké, pak nepochybně značná část Palestiny dostane se do rukou ruských. Mluví se mnoho o zřízení moderního židovského státu v Palestině, ale myšlénka tato, jak se zdá, dosud jenom načrtá se na papír a k její uskutečnění je ještě daleko.

Naše Beseda

OMAHA, NEBR., v prosinci 13., 1916.—

Čtenářům Pokroku!

Není možno, by člověk po přečtení provolání československých vojínů na Rusi se nezamyslel. Zvláště dojemným jsou slova: "Budou to snad poslední mnohých z nás Vánoce a Nový rok, kterých se dočkáme na bojišti!" "Pomozte nám, ruským Čechům a Slovákům, aby ve sváteční tyto dny na chvíli paprsek štěstí a křesťanské lásky je zahřál, než obejme je chladný hrob na vždy, a aby pronikl zářivý paprsek tuto temnou noc, jež obestírá lidská srdce!"

Kdo čte a myslí, co čte, musí se pozastaviti nad touto prosbou a příčinou, proč nás o pomoc tito skutečně velcí lidé, skuteční Čechové, žádají.

Pravím, skuteční Čechové, mužové obdivuhodní, ze stanoviska našeho amerického "budnictví" abych to nazval bez zlého úmyslu, ale optáte-li se vašeho srdce, musíte to doznati, že je v tom hodně pravdy. Proč obdivuji tyto neohrožené muže? Před smrtí z ruských zbraní nehráněni, jsou v zajetí, i při té nejtěžší práci a špatné stravě, mají naději, že i po se delším trvání války, jsou jisti svými životy, tím nejdražším, co mají, mohou žíti v zajetí, oddávajíce se naději do budoucnosti, že spatří své milé ve vlasti. Oni věří, že v zajetí bylo by jim lépe a jistěji, na každý způsob. A my to také víme, měli bychom to věděti, a dle některých "též vlastenců" amerických by jistě v zajetí v chládku hezky dlouho zůstali. Ale oni opáčně — přihlásili se sami pod jeden prapor, první prapor český, prapor, který posledně vlál na Bílé Hoře. A od té doby nikdy vítr nepohrával naší národní vlajkou svobodně, jako u jiných menších národů, menších ještě, nežli jsme my Čechové. Tři sta roků vál tam silný vítr od Vídně, že nebylo možno nám ho rozvinouti; a když se zdálo našemu národu, že vítr slábne, některé doby za posledních padesát let, že tvrdé kamenné srdce může "z boží milosti" vládnoucího začíná měknout, a počíná býti lidské a zároveň spravedlivé, vidíme ty oběti a lásku k sobě od národa svého, jež, musíme to přiznati, jsme mnohokráte na jevo dali v posledních 25 létech. Avšak vždy přišla zase vichřice strašná ze severozápadu, totiž z Berlína, a ta vždy nám vyrazila z ruky naději v samostatnost — ten symbol, ten prapor, nám tak drahý, vojínovi to nejdražší na světě. A proto, představ si, čtenáři, jak drahé a svaté musí býti těm tam, těm prvním nositelům pravého českého praporu jako národní vlajky. Vždyť zdá se mi samému, přemýšlím-li na tento historický okamžik, že nemůže býti nic krásnějšího, jako zemříti v takových dobách, kde se národ rodí v bolesti jednotlivců a rodin. Někdo napsal: "Národ, který o svoji svobodu nebojuje, není jí hoden!" Snad nikdy nebyla větší pravda napsána, a nikdy snad neměli bychom si to tak často pro sebe opakovati, v tom přemýšlení, jako teď v těchto kritických dobách. Teď jest na nás, bychom táhli všichni za jeden provaz, bez rozdílu smýšlení, neb i tam v naší drahé vlasti budou nám, aneb našim bratřím dávat každému po jednom. Páni se tam nyní neptají: Jaké je tvoje přesvědčení, v co věříš, — oni nežalářují jenom svobodomyslné, předáky národa, máme důkazy, že i vlastenecky cítící kněze zavírají pro sebe menší přestupky. O svobodomyslných našich českých vůdcích se nemůžeme diviti, že vláda se jich zbavila jak mohla nejdříve, jako ku př. učitele, ti jsou jediní, co po 30 let učí lidem pravé učení, že všichni naši slovanští národové jsou bratří a že s nimi máme jednat jako s bratry a podobně v čas míru byla to též pravda, učitel-buditel vzájemnosti slovanské, nebyl by snad ani zkoušku složil bez mnohých předmětů, které jsou v čas války nepravou a zrovna zločinností, a teď se na ubohé vrhá šelma v německé kultuře. A není snad žádný druhý stav, nebo třída lidu v Čechách, kterému bychom neměly býti vděčny za to, co víme, my mladší pokolení. Často vzpomínáme na svoje, kteří, ač co starší muži, byli také povoláni. Čím dále přemýšlíme, tím méně se divíme, proč s takovou bezpříkladnou surovostí si počíná rakouská, vlastně dnes německá vláda. Ale co si máme pomysleti, když čteme, že slovanští kněží jsou pronásledováni, dovolí-li sobě nahlas říci úsudek o něčem, co není lidské, co je správné učení křesťanskému protivné a nezákonné.

Jistě přijdeme k poznání, že jest-li někomu křivděno, tak jsou to čeští a slovačtí kněží, kteří s národy od století se stýkali, z nich poslušně **"Děti mé armády dělali"** (jak v prokázi čteme dosti často), kteří, jsouce poslušni nejen vyšších duchovních představených, ale také vládních orgánů, vždy těm nejposlušnějšími bývali — ti toho jistě nezasluhují. Často se zamyslím, jak musí býti takovému staršímu knězi, vzoru Václava Beneše Třebízského. Představme si před sebe, my, co jsme vyrostli po těch vesničkách českomoravských, když ráno v neděli jste stáli někde na stráni, a ty zvony jeden po druhém vyzváněly . . . to už jsme znali — tam neb tam zvoní na velkou a podobně — a teď berou ti barbaři — abychom zrovna řekl duši tomu lidu, berou mu zvony, které zvonily mnoha pokolením! Ale "koho boží nenávidí, raní ho slepotou", a tou slepotou jsou jistě ranění ti, co k tomu svolili — a tím dali mnohé na pospas myšlenkovému boji, který jinak byl a bývá a byl uspáván tou sladkou spokojeností člověka nábožensky cítícího. A což teprve po vítězství německých zbraní! Jaké hrozné myšlenky se nám derou do hlavy, aspoň těm, kteří béřeme nějaký zájem na celé věci. My víme, co se děje s Poláky v německém Polsku. Kněží pod trestem museli dětem německy kázat. Školství posledních 10 let bylo úplně německé, a tak děti již rozuměly, což starším lidem nebylo možno. Němci, neb raději úřady, znajíce zbožnost Poláka, vysílali špehouny placené k chatám, aby poslouchali, jak děti, klečíce u postele, se modlí. Polsky se modlit, to byl zločin, dle německého vzoru, a byl také trestán. Vyprávěl mi to Polák z Poznaňska a sice toto: Když jsem se jej ptal, jak trpké to musí býti těm kněžím, řekl: "Ba trudno jest jim, jsou tací, kteří snáší a trpí s námi, ale jsou jiní, kteří praví, že to tak Pán Bůh chce, že koho Bůh miluje, křížem a trampotami jej navštěvuje." Oni mají asi to samé přísloví z té samé vrby nařezané, ale trefně dodal: Já bych si přál, bysme nebyli tak moc milováni. Nedivím se pranic. A to samé nás má k očekávání. Pomyslím-li na to a vidím-li, že nenajdu jeden jediný řádek v katolickém listu, vidím-li, že není jeden muž tam v "Katolíku", co by měl v sobě trochu hrdosti, aby těm statisícům katolického lidu vysvětlil, jaká hrozná lavina se žene na naše české vlasti, tak mě závrať chytá a zoufalost. Neboť zdá se mi, že není třeba stavět chrámy, ale více jak potřeba, jest povinnost udržet ony, co stojí po staletí, které vychovaly mnohé pokolení v našem českém národu. Při čtení o arcibiskupu belgickém, kterého budou dějiny a historie celé Evropy obdivovat, který nejen svůj národ, proň i trpěl. To jest, co dovede proň itrpět. To jest, co dovede člověka učiniti hrdým na svůj národ a své velké muže, to u nás tedy, bychom sotva našli. Ještě Charvaté byli šťastnější, měli svého Strossmeyra, arcibiskupa Záhřebského, největšího buditele chorvatského. Ovšem, teď by potřebovali druhého v těchto krušných dobách. Není divu, že při zprávách o upřímném spolupůsobení našich dobrých ovšem vzácných dosud českých kněží v Národním Sdružení, musí každého člověka srdce prudčeji bíti radostí. Vzpomínky na vlast, na naše drahé, jsou stejné u všech, bída, trápení, strádání jsou jim všem údělem a též hrozné nebezpečí, které jim hrozí. Drazí přátelé a čtenáři! Hrozí všem, bez výjimky hrozí našim drahým v drahé otčině! Poznáváte teď teprve, jak postřehli to ti naši vojínové, bychom je správně nazvali, tam v Rusku? Ti to postřehli, v jakém nebezpečí se vlast nachází a proto nasazují svoje životy a životy a majetek svých milých. Od nás nic žádaná ani kapka krve, ale dollar, někdy raději by hodně krve ztratil než dal ten dollar. My jsme divní lidé — my Čecho-Moravané — ale, pomyslím-li si, že naše liknavost a lakomství, snad bude vinou, že nedosáhneme a nedosáhnou toho, co v Čechách a rusští Čechové čekají, pak nechci se toho dožíti, a ta píseň "Bývalý Čechové . . ." bude tou největší potupou tohoto pokolení, ovšem zaslouženou.

A proto, prosím, nenechte si ujíti příležitosti a dávejte, co můžete, dejte, jak praví Beneš, "aby to bolelo", aby jste to cítili, poněvadž jen v odříkání něčeho v té bolesti rodí se čistá radost. Buďte hrdi, že jste měli příležitost dáti na tak velkou věc jako je osvobození vaší vlasti, za dobu vašeho života, neboť příležitost tato až se nenaskytne nikdy, neboť jednou se octnou v drápech orla německého, který s pádu vítězství, by se nemusel báti nikoho a pak — běda přemoženým! Obracím se zvláště na ty rozené v dálné otčině. My mladší, mohli jsme býti všichni mrzáky neb mrtvými dnes, mohli jsme zemříti v cizích službách, a proto promluvme ku svému svědomí — a ono nám řekne zvlášť, vy mladí svobodní, co máte dělati a je vás zde tisíce snad, no byste mohli nejméně 5 dollarů na takovou vzácnou příležitost věnovati. Neptejte se, kam to jde! Vy víte dobře, že nebylo nikdy v životě národa tak potřeba peněz na informace v cizích zemích, jako tentokráte.

Obyčejně ti, co se tak ptají, kam jdou a pod., jsou lidé, co mají, ale nechtějí dát. Na takový vzácný a dobrý účel dobří vzdělaní a cítící lidé vždy se najdou, a není ekmu přispěti hřivnou na oltář obětní.

Ovšem najdou se lidé, kteří řeknou: Já jsem nic, zadarmo tam nic nám, tam nikdy nepojedu, tak co bych na to dával. Toho druhu "Budníků" najdete nejvíc — ale právě to za to stojí, optáte-li se ho, neboť aspoň poznáte, co ten člověk v sobě má, a dle toho úsudek si o něm udělejte. Aneb slyšíte: Já nevěřím žádnému, ani sobě samému, Bůh ví, kam ty peníze jdou a pod. Uznávám sám, že je pusté takového oslovence teď v posledním okamžiku ho poučovat — "kam ty peníze jdou", neboť je každého člověka povinností, aby se přesvědčil, kam jdou, a skutečně mohl dnes už každý se dopátrat, kdyby četl noviny a šel s duchem času a pozoroval, o co se vlastně jedná.

Znám jednoho českého farmera v okolí po mnoho roků, a věda o něm, že mnoho čte, poslal jsem mu sešit vydávané "Revoluční Výzvy", ovšem předplacený na celý rok, s tím úmyslem, že se dočte a bude se o věc zajímat a snad pošle Národnímu Sdružení něco, jsa v dobrých poměrech. Několik dní na to dostal jsem dopis, že on žádnou revoluci dělat nechce, že prý je Justice of the Peace v tom městečku že chce býti poslušným občanem americkým, — musel jsem se tomu "triku" jeho ze srdce zasmát, tolik novin čte a neví, o co se jedná! Později jsem se dozvěděl, že jest horlivý čtenář "Vesmíru", který skutečně hájí zájmy jiné nežli my. Z toho časopisu on čerpal, že my, Čechové, nesmíme nic žádat, že to jest anarchie proti této zemi. Ale Němci, kteří natropili škody v této zemi do millionů ničením a pálením továren — to nic — to není revoluce, to "His Honor Justice of Peace" nevidí . . . To jest obrázek ze skutečnosti, kam zavede člověka normálně rozumného četba takového odrodilého, jedem napuštěného plátku, který po léta dlouhá svými klepy o kuchařkách, z jeho kněžských let obveseloval naše staré takto dobrosrdečné strejčky a tetky po farmách, kteří na svá stará kolena rádi slýchávali jeho šprýmy.

Ale škoda je těch dobrých českých lidí, oni při té svojí prosté dobrotě stojí při něm v jeho hanbě, což jest důkaz, že jsou stokrát lepší jeho, neboť on je opustil už dávno a oni, chudáci, dosud to nechápou.

Ale mějme ňetu k starým lidem, nevyvracejme jim to, neboť jen nepřátele si naděláme. Ale škoda jest jich, oni patří nám všem, oni mají tam ve vlasti svoje drahé, oni mají s námi jíti se vším a pomáhat, co síly stačí, a ne chloroformováni býti "Vesmírem", jak se o něj pečlivě stará vláda a úřady a jiné nesmysly, co sám tomu Dr. nevěří, ale je rád, že to věří dobří strejčkové po farmách, aspoň mu pošlou více, aby snadněji snášel hanbu svoji zaslouženou.

Čtenář.

* * *

ST. PAUL, MINN., 12. prosince. — Pokračování. — Celý před krásou a vůní západní části státu Oregon. Jak jsem dříve psal, ve státu Californii je vše suché, tráva žádná a obilí, kde není polí zavodněných, bylo tak málo, že by ho na prstech spočítal. Když jsem přijel do Portland, zdržel jsem se tam pouze přes noc, a druhý den jsem se pustil na západ, až k moři, po dráze S. Pacific, do osady Bay Ocean. Osada tato leží u samého moře na poloostrově, jenž patří do okresu Tillamock. Poloostrov jest ze tří stran vodou obklopen a to ze západu, severu a východu, na západ se voda táhne až do Číny, na sever asi půl míle, a na východ jest vody asi tři míle, a pak podle ostrova se voda táhne v zálivu asi 18 mil od severu na jih. Jakási společnost zaměřený poloostrov z Portland, Oregon, Potter Bros vykoupila od vlády a zaplatila za břeh $900. Postavili hotel, dále tam byl "stor" s poštou a kuželna pohromadě, pak tam zavedli vodu a elektrické světlo a velikou koupelnu. Dále zřízeny byly cementové ulice, a společnost prodávala loty za $400 jeden. Chlapi počítali, že tam vydělají jeden millión dollarů za věc. Ale to bylo pouze pro takové chudáky, kteří mají "dlouhé" statistické aneb "krátké" milliony, zkrátka pro boháče. Dobře se tam koupalo v moři, ale voda byla jako led. V červnu, červenci a srpnu pršelo skoro každý den a proto voda byla studená a k tomu deští bylo zima až běda, ale lidi nedbali na zimu a já byl zrovna takový jako druzí. A jest to zajímavé a radostné koupání, vlny mnohdy jako chalupy a jindy jako hory. Chudé lid měl dobré lovy na tak zvané "claim", které jsou po odlivu vody na písku, ale nejvíce se zakrabou do písku a to dosti hluboko, jak jsem sám viděl, až na dvě stopy. A to bylo vždy ráno od šesti do osmi hodin. Po obyčejně přicházel příliv až do dvanácti, a pak voda stála asi do čtyř, načež začal odliv a druhý den mnohdy jsme mohli jíti do moře až půl míle po samém písku. Tam byla skála 750 stop vysoká nad vodou a pod ní byly čtyři tunely od vody a větru. Záleží na kamenu, jak jest tvrdý. Voda, která věčně do skály bije a západal horké slunce zase do toho praží až skála se drobí, pomalu sice ale jistě. Tam voda vynáší a zanechá za sebou mnoho různých vodních živočichů, zvláštní pozornost zasluhuje ryba, zvaná hvězdýš "starfish" mající podobu hvězdy a proto ten název. V srpnu jsem se pustil do města Portlandu a byl jsem tam pouze přes noc, a pak jsem sedl na parník a jel jsem do města Hood, kdež jsem se sešel s jakousi armádou mladíků, kteří se chtěli vypraviti na horu Hood, ležící jižně nedaleko města téhož jména. Třetí den jsme se vypravili na výlet. Bylo nás 20 mužů a každý musel míti svoje potřeby; na nohy škorně, v ruce hůl a nádobí a brašnu s jídlem. Zmíněná hora jest 11,444 stop vysoká. To máte nejlepší výlet, jaký můžete ve svém životě míti. Naše výprava sestávala s 10 Angličanů, 2 Němců, 2 Irčanů, 5 Poláků a já byl Čech. Cesta byla místem dosti příjemná, ale místem zase i dosti nebezpečná, a od 8 do 20 stop sněhu. A když přijdete na samý vrchol hory, nevidíte nic, jen nad sebou náramnou jasnou prostoru, a zase kolem do kola buď mraky aneb zase nic, a tak jest to i když hledíte dolů, hluboko pod sebe. Třetí den jsme se spustili zase dolů. Já a Poláci jeli jsme do Portland, kdež jsem pobyl nějaký čas ve městě a v okolí. Po novém roce 1914 jsem si vyjel do města Vancouver, Washington, po elektrické dráze. Dráha tato jede až k řece Columbia, kdež se musí každý nechat převézt na tak zvaném prámu, jenž převáží lidi i náklady. Tam jsem si počkal na nákladní vlak a jel do Tacoma, Wash., kdež jsem zašel do [illegible] hospody a [illegible] se nejvíce shromažďují všichni Slované i Češi. Druhý den jsem sedl do elektrické dráhy mezi Tacoma a Seattle, kdež jsem byl také jen den a noc, a pak jsem sedl do elektrické dráhy a jel do města Everett a dále do města Vancouver, B. C., Canada, kdež jsem se zdržel několik dní a pak [illegible] samou cestou jsem jel do Portland, Ore. Jelikož můj úmysl byl [illegible] a rozhodný odebrati se na východ tak bez [illegible] jsem se pustil do města Spokane, Wash. Z Portlandu jsem se vyšlápnul pěšky, jelikož ve velkých městech jest mnoho železničních pochopů, a ty nedělají nic jiného, jen pasou po cestujících, aby ho mohli chytnouti a dáti v městě za mříže. Tacomu radost jsem jim nedopřál. [illegible] bylo milejší se vyjíti za město několik mil po svých a tam v malé stanici čekati na nákladní vlak [illegible] [illegible] jsou samé boudy, místo [illegible] tak jsem šel až sem přišel k tunelu, kdež jsem byl s nějakou [illegible] na konci. To jest nejhorší cestování, když jsou na cestě tunely. Protože jsem nevěděl, jak jest tunel dlouhý, a tma skoro na krku, tak nezbývalo nic jiného než se pustit přes horu 2000 stop vysokou. Na horu se lehko vyleze, ale dolů jest to mnohem horší, neboť jsou místem strmé skály a jiné hrozné překážky, takže člověk musí býti náramně opatrný. Najednou jsem přišel ke spádu, zvaný Multomah Fall, 875 stop vysokému. Ctěná redakce, končím zatím a podruhé více. S úctou

V. Pačelík.

DEVĚT Z DESETI

obyčejných chorob dnešní doby mají svůj původ v nečisté krvi, jež životní ústroje seslabuje. Lék, jenž čistí krev vyléčí chorobu.

DRA. PETRA

HOBOKO

nemá sobě rovna k čistění životní tekutiny a budování soustavy těla. Je v stálém užívání po více než sto roků — dosti dlouho, aby vždy zase svou hodnotu dokázalo. Neobsahuje ničeho, než co prospívá. Neptejte se lékárníka po něm, neboť je dodáváno jenom od zvláštních jednatelů. O další podrobnosti pište na

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,

19-25 So. Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

Bliss & Wellman

kommissionáři dobytkem

Exchange Building, Stock Yards Station, SOUTH SIDE OMAHA, NEB.

Jsme již v tomto obchodu 20 roků. Naše vlastní zkušenost a znalost ve spojení se silami, které pro nás pracují, — mají též dlouholetou zkušenost. A proto můžete s důvěrou se na nás spolehnouti, nám věřiti. Učinili jsme 6 millionů dollarů obratu obchodního v této době, což dosvědčuje, že zasílatelé mají v nás důvěru a že jsme jim získali ty nejvyšší ceny za jakost dobytka, jež tito poskytovali.

Tímto oznamuji všem čtenářům starým i novým příznivcům, že s mnohých důvodů jsem koupil celou budovu

HOTEL "PRAHA"

která jest úplně znovu vypravena s jen vnitřním zařízením, čistě dekorována a kde krajané, zavítavší do Omahy, naleznou nyní řádnou obsluhu a pohodlí to nejlepší. Chutná jídla z pravé české kuchyně vždy vás uspokojí. Vkusně zařízený hostinec ve spojení s hotelem. O přízeň místních i venkovních krajanů uctivě žádá 1-28-4

JOSEF PIVONKA

Roh 13. a William ul. OMAHA, NEBRASKA

— Get rid of dandruff —

it makes the scalp itch and the hair fall out. *Be wise* about your hair, cultivate it, like the women in Paris do. They regularly use

ED. PINAUD'S EAU DE QUININE

the wonderful French Hair Tonic. Try it for yourself. Note its exquisite quality and fragrance. Aristocratic men and women the world over use and endorse this famous preparation. It keeps the scalp clean and white and preserves the youthful brilliancy of the hair.

Buy a 50c bottle from your dealer—or send 10c to our American Offices for a testing bottle. Above all things don't neglect your hair.

PARFUMERIE ED. PINAUD, Dept. M ED. PINAUD Bldg., New York

ZAŠLETE SVŮJ DOBYTEK NA

FISH - CUNNINGHAM CO.

komisionáři a obchodníky dobytkem.

Pokoj 211 Exchange Building—Stanice v dobytčích ohradách. Tel. South 2[illegible]. John C. Cunningham, C. H. Fish, Claude Dunning a E. A. Pritchard, prodavači dobytka; Walley Middleton a Frank Štěrba, prodavači vepřového dobytka.